

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Velja po pošti:

celo leto naprej K 26.—
pol leta " " 13.—
četrt leta " " 6.50
en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

celo leto naprej K 22.40
pol leta " " 11.20
četrt leta " " 5.60
en mesec " " 1.90

Na pošlji, na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Inserati:

Enostop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat 12 "
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Upravišvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Protest deželne odbora.

Kranjski deželni odbor se je bavil v svoji včerajšnji seji z imenovanjem nemškega deželnega šolskega nadzornika in je poslal ministrskemu predsedniku sledeči brzojavni protest:

Ekscelenca baron Bienenrth, ministrski predsednik.

Dunaj.

Deželni odbor vojvodine Kranjske najodločneje protestira proti imenovanju tretjega deželnega šolskega nadzornika, ker vidi v tem popolnoma nepotrebnem imenovanju neopravičeno obremenjenje prebivalstva in protustavno utesnitev vpliva avtonomnega zastopstva na šolsko upravo, dasi mora nositi ogromne stroške za šolstvo, a kljub temu ni primerno zastopano v deželnem šolskem svetu.

Krščansko učitelstvo.

Zborovanje »Slomškove zveze«.

Ljubljana, 30. dec.

Kakšna razlika med neplodnim zborovanjem liberalnega učitelstva, ki je sklenilo kujati se in ne pripadati nobeni stranki, kar je za izobraženega človeka v našem stoletju največji nesmisel, pa med današnjim zborovanjem krščansko in ljudsko mislečega učitelstva! To si je postavilo za nalogo resnično podrobno delati med ljudstvom, kar bo tem lažje, ker ima s tem ljudstvom že stika. Minuli so časi terorizma puhloglavih omejeencev od »Zveze« in naše učitelstvo gre neustrašeno svojo pot. Tudi za gnotne interese celokupnega učitelstva se bo na ta način veliko več doseglo kakor na strani tistih, ki so mislili, da bodo s »svobodno šolo« in podobnimi frazami mogli nasiti ljudske delavce in ko je prišel čas, da se izpolni obljuba, pustili svoje robotnike na cedilu! Kar se tiče krščanske učiteljske organizacije, je napredovala, to se razvidi jasno iz poročila. Danes so se napravili še obsežnejši načrti, začrtale nove poti. In kar je povsod in vselej prvo in glavno, naše

učiteljstvo temelji vseskozi na kulturnem programu krščanstva, zato bo prava protitež vedno bolj razkristjanjujočemu se nasprotnemu učiteljstvu!

Ob obilni udeležbi učiteljc in učiteljev se vrši danes zborovanje »Slomškove zveze«. Med navzočimi opazimo državneega in deželnega poslanca Jakliča, deželnega poslanca prof. Evgena Jarca, kanonika prof. Kržiča, prof. Grudna. Zborovanje otvori predsednik »Slomškove zveze« poslanec Jaklič, ki naglašja, da je današnji sestanek namenjen organizaciji. Liberalna učiteljska organizacija je v razsulu. Učiteljstvo, ki še krščansko misli, mora iti vun iz liberalne učiteljske organizacije, ki izjavlja, da ne more nasprotovati socialni demokraciji, ker se ta bori za svobodno šolo. (Ta argument liberalnih učiteljev je silno jalov, ker se avstrijska socialna demokracija, kakor se razvidi iz Strasserjevih in Mannovih izjavjanj v »Kampfu« (1908) prav nič ne ogreva za svobodno šolo, kakor si jo predstavljajo liberalni učitelji! Op. uredn.) Učiteljstvo, ki misli krščansko, pride k nam, ostalo se bo vrglo v naročje socialni demokraciji. — Tajnik Štrukelj govori o potrebi, da se ustanovi več novih podružnic S. Z. Do zdaj obstoji ena podružnica. Iz njegovega poročila posnemamo, da ima »Slomškova zveza« na Kranjskem 120 učiteljev in učiteljic v svoji sredi ter 71 katehetov. Po daljši razpravi, ki se je udeležje gg. Bregar, Remec, Jeglič, Čadež, Slapšak in Jaklič, se sklene, da se ustanovi podružnica »Slomškove zveze« za Ljubljano, ljubljansko okolico in Kamnik, v katerih okrajih je že zdaj 78 članic in članov »Slomškove zveze«. Sklene se, da se ustanovi podružnica »Slomškove zveze« za Kranj in Radovljico. Razprave se udeležje gospica Fatur in poslanec Jarc. Sklene se, da se ustanovi podružnica za Dolenjsko in za Notranjsko razven Idrije, ki ima že podružnico S. Z. Ustanovi se podporni sklad v »Slomškovi zvezi«, za podpore članom S. Z., ki se zbiraj s prostovoljnimi darovi, tretjino društvenega prebitka in enkronski redni letni prispevek.

Prof. Gruden želi, naj bi učiteljice in učitelji predavali po izobraževalnih društvi. Predsednik Jaklič priporoča, naj izkuša učiteljstvo po izobražev. društvi priti v stik z ljudstvom. Štrukelj priporo-

ča, naj se oprime učiteljstvo »Detoljuba«, ki naj ga širi med ljudstvom in sodeluje. Debate se udeležje profesor Kržič in profesor Gruden. Kržič prosi, naj se širita tudi »Vrtec« in »Angelček«. Drž. poslanec Jaklič govori nato o ureditvi učiteljskih plač. Pokriti se mora predvsem deželni deficit, ki znaša 900.000 K. Predvsem se mora pokriti primanjkljaj. Ni misliti, da se že letos zvišajo učiteljske plače. Vprašanje se reši, ko bo rešeno vprašanje o primanjkljaju. Deželni poslanec Jarc omenja, da je kriva, da je ljudstvo neprijazno šoli, tista liberalna šablona, ki so jo napravili na Dunaju. Poslanec Jaklič omenja, da ima zdaj priliko, da vidi, kako je liberalna stranka učiteljstvo glede na plače farbala, storila pa za učiteljstvo prav nič.

Dež. poslanec Jarc naglašja potrebo zimskih strokovnih tečajev za fante in dekleta. Čadež naglašja, da se mora za zvišanje učiteljskih plač dobiti pokritje. Posl. Jaklič naglašja, da stranka, ki ji pripada, ni kriva teh razmer. Razprave se še udeležje Štrukelj, Slapšek, Javoršek, Pirnat, ki predlaga, naj se obrne »Slomškova zveza« na deželni zbor, naj dobi draginjsko doklado vse kranjsko učiteljstvo, dokler se ne regulirajo učiteljske plače. Oswald, Čadež in Gruden naglašajo nujno potrebo, da se izboljšajo učiteljske plače. Pirnatov predlog se odobri. Katehet Čadež poroča o stanju »Slov. Učitelja«, razprave o razširjenju lista se udeležita gospici Vider, Fatur - Jeglič, ki naglašja, naj »Učiteljskega Tovariša« vsak član ali članica »Slomškove zveze« opusti. Štrukelj in Novak pozivljata na marljivo sodelovanje pri »Slov. Učitelju«. Sklene se, da se vrši občni zbor »S. Z.« 1909. na Brezjah, nakar predsednik zaključí zborovanje.

AVSTRO-OGRSKA.

Gosposka zbornica.

Včeraj je imela gosposka zbornica sejo. Predsednik knez Windischgratz se spominja umrlih članov gosposke zbornice ter si izprosi pooblastilo, da izrazi italijanski vladi sožalje o potresni katastrofi v južni Italiji. Na dnevnem redu je predvsem začasni proračun. Za poročevalcem baronom Niebauerjem in dr. Rusom govori grof Franc Thun, ki čestita baronu Bienenrthu k uspehom v parlamentu. Ako bi parlament odpovedal, bi to bila

nesreča z nedoglednimi posledicami. Govori obširno o razmerah na Češkem, kjer bi se naj uvedlo obvezni pouk iz drugega deželnega jezika na vseh meščanskih in srednjih šolah. Zagovarja ustanovitev italijanskega, slovenskega in drugega češkega vsučilišča. Potem se bavi z

vojaškim vprašanjem.

V drugi polovici države pričakujejo vojaških koncesij. Gosposka zbornica se zaveda, da ne sme in ne more omejevati prerogative krone, vendar pa ima dolžnost da označi svoje stališče v tem vprašanju. Koncesije se morejo tikati le državnopravnega stališča Ogrske in razširjenja madžarsčine v armadi. V tem smatra največjo nevarnost za enotnost in duha v vojski. Madjarom bi se poživil tek do novih pridobitev, pa tudi druge narodnosti bi ne molčale. Poziva vlado, da se z vsoto odločnostjo upre koncesijam v korist Madjarov, kajti armada ne sme biti predmet kupčije. Razdeljeni vojski bi avstrijski parlament ne dovolil niti novčiča. Prosi vladarja, da ostane zaščitnik in zavetnik armade.

Končno izraža prepričanje, da se vzdrži mir in sprejme predloga o aneksiji.

Nato poda baron Cziedik v imenu središča izjavo, da smatra stranka odločevanje o ureditvi vojske za nedotakljivo pravico krone. Vojsko se mora izpopolniti, vse ovire razvoju odstraniti. Skupnost, enotnost, pripravljenost armade je pogoj za obstoj monarhije kot vesile. Stranka poziva vlado, naj vpliva na to, da bo o vseh nameravanih spremembah pravočasno obveščena, da bo pri tem odločno zastopala avstrijske koristi in odrekla svoje odobrenje vsaki novotarji, ki bi neugodno uplivala na avstrijske notranje zadeve.

Ministrski predsednik baron Bienenrth se hvali z uspehi v parlamentu ter obljublja nepristranost in pravičnost v narodnih vprašanjih. Gleda bančnega vprašanja se bosta vladli med sabo, potem pa z banko pogajali o podaljšanju privilegija.

Kar se vojske tiče, dokazuje, da tudi ogrska postava pozna le eno celo armado pod enotno upravo, enotnim vodstvom in z enotno notranjo organizacijo. Pravico do odredb ima cesar, vlada pa pravico in dolžnost, da pod ustavno odgovornostjo preišče naravo in vpliv vseh takih spre-

LISTEK.

Otok zakladov.

Angleško spisal R. L. Stevenson. Prevel J. M. (Dalje.)

V. DEL.

Na morju.

XXII. POGLAVJE.

Prvi dogodki na morju.

Roparji se niso povrnili in nobenega strela ni bilo več slišati iz gozda. Za ta dan so prejeli »svojo merico«, kakor se je izrazil kapitan, in imeli smo dovolj časa in miru, da smo preiskali ranjence in pripravili kosilo. Sodnik in jaz sva kuhala na prostem ne glede na nevarnost, in celo zunanaj smo komaj vedeli, kaj smo delali, kajti groza nas je spreletavala vsled glasnega ječanja zdravnikovih ranjencev, ki je prihajalo na naša ušesa.

Izmed osmero mož, ki so padli v boju, so samo trije še dihali — oni ropar, ki je bil ustreljen pri strelni lini, Hunter in kapitan Smollett; in izmed teh treh sta bila prva dva ravno toliko kot mrtva; ropar je umrl takorekoč pod zdravnikovim nožem. Hunter pa se ni več zavedel na tem svetu, četudi smo storili vse, kar je bilo v naših močeh, da bi ga rešili. Umiral je cel dan,

hropel glasno kakor stari morski ropar doma, ko ga je zadela kap; toda udarec mu je zlomil rebra in pri padcu si je poškodoval lobanjo in v sledeči noči je umrl.

Kapitanove rane so bile nevarne, vendar ne smrtno. Andersonova krogla je zlomila lopatico njegove rame in prasknila njegova pljuča, vendar ne močno; druga krogla pa je samo raztrgala in premaknila nekoliko mišic v mečah. Gotovo je bilo, da ozdravi, je rekel zdravnik, samo ne sme medtem cele tedne dolgo niti hoditi niti gibati svoje roke, niti govoriti, ako le mogoče.

Po kosilu sta sedla sodnik in dr. Livesey h kapitanu, da se posvetujejo. Poldne je že davno minulo, tedaj pa je zdravnik vzel svoj klobuk in samokres, si opasal sabljo, utaknil v svoj žep zemljevid, in je s puško preko rame zlezal na severni strani čez ograjo in jo udaril skozi drevje.

Gray in jaz sva sedela na drugem koncu hiše, tako da nisva mogla ničesar slišati, kaj so se oni trije razgovarjali; in Gray je vzel svojo pipo iz ust in jo popolnoma pozabil utakniti zopet nazaj, tako zelo ga je osupnil ta dogodek.

»Preklicano vendar,« je dejal, »ali je dr. Livesey blazen?«

»Najbrže ne,« sem rekel. »Mislim, da je on zadnji izmed nas, kateremu bi se zgodilo kaj takega.«

»No, praviš, on morebiti ni blazen;

toda ako ni on, potem sem jaz; zapomni si moje besede.«

»Zdi se mi,« sem odgovoril, »da ima zdravnik svoj vzrok, in ako se ne motim, je odšel, da poišče Ben Gumna.«

Imel sem prav, kakor se je pokazalo pozneje; medtem pa je vladala v hiši neznoša vročina in pesek znotraj ostroga se je kar pekel v poldanskem solncu, in meni je prišla v glavo neka misel, ki na noben način ni bila prava. Začel sem namreč zavidati zdravnika, ki se je lepo sprehajal po hladni senci v gozdu, ko so ptice prepevale okoli njega in smreke razširjale svoj prijetni vonj. Jaz pa sem moral sedeti kakor na ražnju; obleka se je oprijemala vroče smole; okoli mene pa je ležalo toliko mrtvih trupel, da me je prostor navdajal s studom, ki je bil skoro tako močen kakor moj strah.

Ves čas, ko sem izpiral hišo in potem umival jedilno posodo, sta stud in zavist postajala vedno močnejša, dokler nisem navsezadnje, ko sem stal ravno blizu vreče za kruh in me nikdo ni opazoval, storil prvega koraka za beg in napolnil obeh žepov svoje suknje s pečencem; vzel par samokresov in smodnika.

Ponudila se mi je za beg krasna prilika. Sodnik in Gray sta marljivo zavezovala kapitana; obrežje je bilo čisto, in jaz sem jo udaril proti bregu preko ograje in v najbolj gosto goščavo, in predno so opazili mojo odsotnost, sem bil že

tako daleč, da me njihovo klicanje ni moglo več doseči.

To je bila moja druga neumnost, mnogo večja nego prva, ker sem popustil samo dva zdrava človeka za stražo hiše. Toda kakor prva, je tudi ta mnogo pripomogla k naši rešitvi.

Mahnil sem jo naravnost proti vzhodni obali otoka, kajti bil sem odločen iti po morski strani rtiča, da se tako izognem vsaki nevarnosti, da bi me mogli zagledati od sidrišča. Po dolgem potu sem prišel do morja.

Nikdar nisem videl mirnega morja okoli Otoka Zakladov. Četudi je solnce pripekalo nad mojo glavo in ni nobena sapica pihljala in je bila morska gladina gladka in modra, so se gibali ti veliki valovi ob celem zunanjem obrežju, gromeli in bobneli dan in noč, in jaz mislim, da skoro ni prostora na otoku, kamor ne bi seglo njihovo bučanje.

Z veliko radostjo sem hodil po bregu, in misleč, da sem šel dovolj daleč proti jugu, sem krenil v gosto grmovje in se oprezno plazil proti vrhu rtiča.

Za menoj je ležalo morje, pred menoj pa sidrišče. Morska sapica je skoro popolnoma ponehala; sidrišče pa je pod zavetjem Otoka Okostja ležalo mirno, kakor tedaj, ko smo prvokrat dospeli do njega. In »Hispaniola« se je v tem miru zrcalila od zastave doli do vodne črte, in črna zastava je vihrala vrh njene jambore.

memb. Parlament ima pa o dovoljevanju novih stroškov in novincev nedvomno pravico presojati, ali še skupnost armade obstoji. Skupna armada jamči za mir v Evropi. Ona je najvišja pokroviteljica narodnega blagostanja. Vprašanje glede koncesij se še le razvija in rešitve ni tako kmalu pričakovati. Če bi se pa kaj izpremenilo, bo se moglo le pod pogojem skupnosti in enotnosti, v sporazumu z ustavnimi oblastmi. — Prosi, da sečasni proračun sprejme.

Grof Pininski nikakor ni navdušen glede uspehov v parlamentu. Graja, da je vlada zmagala s pomočjo socialnih demokratov. Zbornični opravilnik bi se moralo spremeniti. Govorijo še dr. Epinger, baron Plener in Matuš, na kar je bil začasni proračun v vseh branjih sprejet, takisto tudi druge od zbornice poslanece odobrene predloge zlasti trgovinski pooblastilni zakon.

Jezikovno vprašanje v Dalmaciji.

Pred Božičem je bil pri ministru-predsedniku Bienenrthu poslanec Biankini, da še enkrat vpraša, kdaj namerava vlada že vendar rešiti jezikovno vprašanje Dalmacije. Zagotovil je, da ako vlada tega ne stori pred sklicanjem dalmatinskega deželne zboru, bodo dalmatinski poslanci v državnem zboru nastopili proti sedanjim vladni pot najhujše opozicije. Bienenrth je na to odgovoril, da k temu ne bo povoda, kajti jezikovno vprašanje Dalmacije da se bliža svoji končni rešitvi in da upa, da bo ta rešitev zadovoljila dalmatinsko prebivalstvo.

Dr. Lueger za jugoslovansko kraljestvo.

Dr. Lueger se je v pogovoru z dopisnikom zagrebskih »Novosti« izjavil, da je odločno za priklonitev Bosne in Hercegovine Hrvaški, ako se ob enem uredi stališče te nove države na trialistiški podlagi. Najpristronejša njegova želja da je, da nastane na jugu države močno jugoslovansko kraljestvo pod habsburškim žezlom.

ITALIJANI PROTI NEMŠKEMU MINISTRU-ROJAKU.

Iz italijanskih poslanskih krogov se poroča, da je Schreinerjev članek v »Zeit« z dne 25. t. m., v katerem brani nemško dijaštvo, a napada češke in italijanske dijakke kot provokaterje, izzval med njimi veliko ogorčenje. Te enunciacije ministra, kakor tudi ostalo njegovo agitacijsko delovanje, da so brez taktičnosti prve vrste in italijanski ljudski zastopniki se čudijo, kako more v sedanjih razmerah ministrski predsednik Bienenrth trpeti tako nepotrebna izzivanja in žaljenja Slovanov in Italijanov od strani člana ministrstva. Končno izraža poročilo nado, da se hočejo Slovani v obrambo proti napadom nemškega ministra združiti z Italijani.

Z BALKANA.

Bojkot.

Dunaj, 30. dec. Tukajšnji trgovci dobivajo iz Carigrada in Soluna poročila, da bojkot avstrijskega blaga dozdej ni pojenjal.

Spopadi s srbskimi bandami.

Dunaj, 30. dec. Vojno ministrstvo je dobilo o spopadu pri Zenici sledeče poročilo: Srbski kmetje, v kroju prostovoljcev, so streljali na našo orožniško patruljo ter zadeli stražmojstra Lesnjaka v spodnji del života, nekemu orožniku pa prestrelili plašč. Orožniki so takoj odgovorili z ognjem. Padla sta dva srbska kmeta. Srbske bande so oborožene tudi z bombami, kar v evropskih vojnah dozdej ni bilo navada. Spopad pri Zenici je že tretji. Prvič so Srbi streljali na patruljo 11. dragonskega polka, ki je ob ustju Drine prestopila tam zelo nedoločeno mejo. Zadel niso nikogar. Patrulja se je umaknila na avstrijska tla. Meja je nejasna, ker je vsled mnogih posušenih strug orientiranje težavno. Tudi na črnogorsko-hercegovinski meji je banda streljala na našo patruljo. Zadet ni bil nihče.

Srbi protestirajo.

Belgrad, 30. dec. Srbska vlada je naročila dunajskemu poslaniku Simiču, da protestira proti prekoračenju meje in proti nabiranju vojaštva ob Drini.

Pogajanja v Carigradu.

Carigrad, 30. dec. »Šuraj-Umet« poroča, da je mejni grof Pailavicini dne 28. t. m. naznanil velikemu vezirju in pa zunanjemu ministru svoje mnenje glede nekaterih točk pogajanja. Končni sklep je pričakovati v štirih do petih dneh.

Bolgarske finance.

Sofija, 30. dec. Glasom ekspozice finančnega ministra v sobranju znaša sedanjim nezaložen državni dolg Bolgarije 53 milijonov, ves državni dolg pa 200 milijonov. Za odkup vzhodno-rumelskih železnic more vlada dati le okoli 19 milijonov.

Srbske finance.

Dunaj, 30. dec. V dobro poučenih krogih sodijo, da preti Srbiji državni banerot. Nezaloženi državni dolg se je zadnje leto pomnožil za 50 milijonov frankov. Dohodki iz davkov in monopolov od dne do dne padajo. Vlada si hoče pomagati z novim posojilom 200 milijonov, da pokrije primanjkljaje v proračunu vsaj za dve leti. Uvesti hoče nov monopol na slivovico in tropinovec. Ta monopol pa je neizvedljiv in bi se mu ljudstvo aprlo. Na špirit že imajo monopol, ki pa ne donaja znatnih dohodkov. Bati se je katastrofe, ki utegne Karadjordjevece pomesti.

Iz Črne gore.

Cetinje, 30. dec. Zadnje nedeljo je bil tu velik ljudski shod, ki je sklenil bojkotirati vse avstroogrsko blago in avstrogrske trge.

Grozen potres v Južni Italiji.

Rim, 30. decembra. Po dosedanjih vesteh, ki dohajajo iz ozemlja nesreče, je to najhujša potresna katastrofa, kar jih je Italija pretrpela, skoro hujša kakor ona leta 1783. Potrjuje se, da je Messina porušena. Podrte so stolnica, mestna hiša, vojašnice, borza, poštne poslopje. Od sto poštinih uradnikov so ostali le štirje živi. Vseh mrtvecev je v Messini okoli 15.000, med njimi nadškof Derricio, general Costa, kvestor in prefekt z družinami. Druhalo ropajo. Uvedeno je vojno stanje; roparje ustreljajo na mestu. Požar uničuje, kar je po potresu ostalo. V Gazziri je mrtvih tisoč ljudi, ranjenih 500. V Palmi so razvaline pokopale 500 ljudi. »Tribuna« ceni število mrtvih v celem potresnem ozemlju na 75 tisoč. Iz Reggio di Calabria ni dosedaj nobene vesti. Kralj se je s posebnim vlakom odpeljal v Kalabrijo, od koder se poda po morju v Messino. Vlada je dala 100 tisoč lir za nakup živil.

Rim, 30. dec. Iz Catanzara poročajo, da je Reggio di Calabria dohitela ista usoda, kakor Messino. Poštni urad je v razvalinah.

Rim, 30. dec. Pri Cataniji so valovi razbili in potopili okoli 500 bark.

Messina, 30. dec. Od 200 mož v vojašnici carinskih paznikov se jih je rešilo le 41. Na kolodvoru se je od 280 uslužbencev rešilo samo 8 mož.

Potres v severni Ameriki.

New York, 30. dec. V Virginia City (Montana) je potres napravil mnogo škode na poslopih. Električna razsvetljava je razrušena.

Dnevne novice.

+ **Vedno novo hujskanje!** Nemški nacionalci ne morejo mirovati. Ljubljanski izgredi, ki so po treh mesecih že davnej zaslužili, da se pozabijo, zlasti ker se je tačas drugod vršilo že toliko znamenitejših izgrediv, da res ni nobenega vzroka, zakaj bi ravno ljubljanski izgredi večno ostali v spominu, so za nemške nacionalce neprenehoma povod, da kujejo iz njih kapital proti Slovincem. Ljubljanske izgrede so vzeli tudi za vzrok, zakaj zahtevajo od vlade »kompenzacije«, in ena taka »kompenzacija« za pobite šipe je tudi nemški »Landsmanninspektor« Belar. Zdaj pa nemški listi zopet celo stvar pogrevajo iznova, le da bi duhove razburili. Krepro pobarvani popis ljubljanskih izgrediv so izročili svoj čas nemškemu ministru-rojaku. Da bi se stvar bolj zvedla in Slovence diskreditirala, je nemški Konfucius Malik stavil vprašanje na nemškega ministra-rojaka, v katerem je celo kolobocijo citiral. Tako se je ta pamflet na državne stroške tiskal. Pa to še ni bilo dovolj. »Marburger Zeitung« pod naslovom »Die Laibacher Wilden« ves šund ponatiskuje in hujska proti Slovincem. Očividno se v nemških gnezdih pripravljajo zopet napadi na Slovence in na njihovo last. Naj bi molčali o ljubljanskih »divjakih« ljudje, ki žive od samih kravalov in hujskarij. Naj »Marburgerica« rajši poroča, kako so nemški divjaki napadli mirne slovenske zborovavce in celo zborovavce nemških katoliških shodov.

+ **Deželni predsednik baron Schwarz** je sedaj najnepriljubljenejša oseba na Kranjskem, to pa posebno radi svojega zahrbtnega postopanja pri imenovanju tretjega deželne šolskega nadzornika. Razburjenje je nepopisno, ker ni tedna, da ne bi bil baron Schwarz izvrševalec kakih nemškonačijonalnih teženj. Razburjenje občinstva je ob takih dejanjih deželne predsednika umevno, vendar prosimo občinstvo, naj vso zadevo prepusti izključno poslanece, ki se bodo z baronom Schwarzom pogovorili na najprimernejši način. Včeraj je govoril deželni odbor, danes naj pa govori ljubljanski občinski svet — najkrepkejši odgovor pa

baron Schwarz dobi dne 7. januarja; Dobiti morata nemški »Volksrat« in baron Schwarz plačilo, kakršnega sta s svojim delom zaslužila!

+ **Preko zakona?** Nemci so se posebno zanašali, da z imenovanjem Belarjevimi dobe še en glas v deželnem šolskem svetu, § 38. o šolskem nadzorstvu se pa glasi: »b) Sklepa se po večini glasov. Izmed deželnih šolskih nadzornikov imata vselej samo dva in sicer tista dva odločevalen glas, katera za to izvoli predsednik.« — Radovedni smo res, ako bo sedaj vlada odstranila pri glasovanju kakega dosedanjega njenega člana v deželnem šolskem svetu na ljubo Belarju. To bi seve bila najhujša provokacija, če tudi sedanja slovenska deželnošolska nadzornika ne delata v sejah deželne šolskega sveta drugega kot da glasujeta z vlado. Ali pa namerava naša deželna vlada na povelje nemškega »Volksrata« iti kar preko zakona? Da se Rauchov sitem na Kranjskem ne bo obnesel, zato garantiramo!

+ **Kako Nemci bojkotirajo.** Bienenrth je izdal naredbe proti bojkotu, za katere se pa najmanj menijo — Nemci. Te dni je pisal nemški »Volksrat« za Češko na Nemško, naj se nobenega plzenskega piva ne bojkotira, ker je pri vsakem udeleženi nemški kapital, pač pa naj se najstrožje bojkotira budjejeviško akcijsko pivo. Za vsak predmet, ki se ga naroča iz Češke, naj se vpraša nemški »Volksrat«. Če bi kak Slovan kaj takega pisal in bi vlada za to izvedela, bi bil gotovo zaprt. Tudi nemško časopisje dalje bojkotira. V Iglavi izhajajoča »Deutsche Wacht« priobčuje seznamek 45 čeških obrtnikov in opozarja Nemce nanje. Ministrskega predsednika Bienenrtha so na to opozorili, Bienenrth je pa rekel, da je on izdal naredbo proti bojkotu, ne more pa nič za to, ako je nekateri uradniki po svoje interpretirajo. Kinalu bomo torej doživeli, da bo kak vladni šef izjavil, da ne more poseči v eksekutivo. Tudi nemški »Volksrat« na Kranjskem je izdal navodila za bojkot Slovincem in je v tem oziru v polnem delu. Celo nemški otroci na povelje »Volksrata« ne smejo drugim kot k zloglasnemu dr. Staudacherju. Če Slovenci varujejo svojo kožo in vračajo nemilo za nedrago, store le svojo dolžnost silobrana in samoohranitve. To si naj zapomnijo oni, ki pridigajo le Slovincem, da bojkot ni dovoljen, Nemcem pa se tega ne upajo povedati ali celo sami tudi bojkotirajo Slovence!

+ **Iz deželne službe.** Imenovani so: Henrik Lindtner računskim svetnikom, Ivan Mikuš, računskim revidentom, Jos. Šarabon, oficialom prve vrste, Anton Brnik in Ivan Peklenk postaneta definitivna kot oficiala druge vrste, Rajko Šetina računski oficijal druge vrste, Avgust Pichler postane definitivni računski oficijal druge vrste, računski praktikant Adolf Potokar, Franc Selan in Jernej Erman postanejo definitivni.

+ **Istrski soc. demokrati** so imeli v Pulju shod, na katerem so sklenili resoluciji, ki zahtevata razdelitev občin po narodnostih in pa italijansko vseučilišče v Trstu.

— **Meškovo dramo »Mati«** bodo igrali dne 5. januarja v Gorici.

— **Nesreča na lovu.** Na Kali pri Stržičih je ustrelil po nesreči Franc Bizjak, ko je bil na lovu, 14-letnega Tomaža Lešana. Obstreljen je po hrbtu. Deček se nahaja sedaj v Gorici pri usmiljenih bratih.

— **Smrtna kosa.** V Gorici je umrla ga. Josipina Dominko rojena Mašera, vdova po pokojnem g. nadučitelju Dominku. — Umrl je v Prvačini posestnik g. Vinko Gregorič, v starosti 62 let. — V Podmelcu je umrl posestnik in trgovec Martin Šorli.

— **Izdaja jubilejskih dopisnic se ustavi.** Glasom odredbe c. kr. trgovinskega ministrstva z dne 7. avgusta t. l. št. 4747/t. m. (drž. zak. št. 160, potš. in brz. odredbenika št. 89), se izdaja jubilejskih dopisnic ustavi z 31. decembrom t. l. Glede dneva, od katerega naprej se v rokah občinstva nahajajoče take dopisnice v poštnem prostoru ne smejo več uporabljati, sledile bodo nadaljne odredbe.

— **Spominski dar dijakov profesorju dr. Jagiču.** Ob 70letnici dr. Jagiča poklonili so mu dijaki umetniško izdelan album s krasno izvršeno fotografijo jubilarja samega in 56 fotografijami njegovih sluša-

teljev. Dr. Jagič se je ginjen zahvalil ter rekel, da mu je ta dar ljubši kot vsa druga počaščenja, ki so mu bila naklonjena od drugih strani.

— **Rop.** Dne 26. t. m. je dosedaj še neznan ropar napadel na desnem bregu Save 12letnega Lovrencija Juvana iz Polšnika pri Litiji ter mu iztrgal iz rok zavitek, v katerem je imel 14 klobas, nekaj mesa in 1 K 20 v denarja, potem pa pobegnil v smeri proti Ljubljani. Lopov je bil okoli 20 let star, je nosil zeleno že ponošeno bleko, kolesarsko čepico in čevlje na zadrگو. Kjer bi se pojavil, naj se ga izroči prvemu varnostnemu oblastvu.

— **Napačen župnik.** Pri duhovnikih se zglaša okoli 50 let star človek, močnega stasa, polnega obraza, zdrave barve, s postrizenimi lasmi in debelimi ustnicami, oblečen v duhovniški obleki, ter se jim izdaja, da je župnik Ivan Nagel z Dunaja in da potuje v Rim. Pod to pretvezo izvablja mož denar, katerega potem lahkomišljeno zapravlja. Velesepar je brzkone identičen z policijsko preganjanim Ivanom Haglom iz Apfinga na Wirttenberškem. Govori nemško v švabskem narečju. Kjer bi se pojavil, naj se ga izroči prvemu varnostnemu oblastvu.

— **Dve novi šoli** je minole dni zopet odprla družba »Sv. Cirila in Metoda za Istro«, in sicer v Ferencih, občina Motovun, in Uštrinah, občina Cres.

— **Vojak se je obesil.** V Trstu se je v vojaškem zaporu obesil 19 let stari vojak Anton Fabian iz Tomaja, ki je pred letom prišel prostovoljno k vojakom.

— **Zmrznil.** Jakob Podobnik, zemljak iz Sovodenj št. 13 podomače Koreninar je šel v nedeljo 27. t. m. v Žiri obiskat svojega sorodnika, ki je nedavno prišel nazaj iz Amerike. Vračal se je pozno domov ter je prav blizu domače hiše obtičal v snegu, kjer so ga našli 28. t. m. zmrznjenega. Je-li bil tako utrujen, ali je znabit kaj žganja zavžil, da je opešal — se ne ve. Čudno je to, da že tretji gospodar pri tej hiši ni v domači hiši umrl!

— **Spomini na francosko dobo.** Ob stoletnici Napoleonove »Ilirije« namerava »Slovenska Matica« izdati »Zbornik« o zgodovini naših dežel v ted. dobi. Važen zgodovinski vir pa je ustno sporočilo narodovo, ki se izraža v raznih pripovedkah, anekdotah, pesmih. Zdaj je še najti mnogo blaga te vrste med ljudstvom, a skoro bode izginilo popolnoma. Da otme pozabljenosti ljudske spomine na francoske čase, je sklenila »Matica«, jim posvetiti posebno knjigo. — Zato nujno prosi svoje člane, da bi blagovolili sodelovati pri nabiranju tega narodnega blaga. Vpoštevati je zlasti: pripovedke o bojih s Francozi, narodne pesmi o Napoleonu in Francozih, prevode, pisma in zasebne rokopisne podatke, krajevna imena, narodne izraze (morda tudi običaje), ki so francoskega izvora (n. pr. »mêr«, »fronk«), tudi podobe, orodje, knjige in napise iz francoske dobe, izkratka vse, kar je še preostalo sledov nekdanjega francoskega vpliva na zgodovinski razvoj našega naroda. — Iz črnomaljskega okraja nam je že došla zbirka takih spominov; treba jo je še izpopolniti s poročili iz drugih krajev naše domovine. Vsako poročilo bode dobro došlo. One gospode in društva, ki bi hotela prevzeti nabiranje tega gradiva v svojem okraju, prosimo, naj naznanijo svoja imena »Slovenski Matici« v Ljubljani. — Odbor »Slovenske Matice«.

— **Zvezo laških ognjegasnih društev** so ustanovili za laška ognjegasna društva na Primorskem in v Dalmaciji. Načelnik zveze je poveljnik tržaškega občinskega ognjegasnega društva Paoli, menda za to, ker se to društvo največkrat blamira.

— **Slovensko bralno društvo v Kranju** preneha, kakor društvo javlja v »Laibacher Zeitung«.

— **Spomenik cesarju** nameravajo postaviti na Trbižu.

— **Napaden** je bil na sv. Štefana večer Janez Pleško iz Podplešivice, ko se je proti domu grede z vozom ustavil pri gostilni v Podsmreki. Med tem, ko je bil v gostilni, mu vzame nekdo konja in se odpelje proti Brezovici. Ko se je pa konj nekaj zapletel, da ni šlo gladko naprej, ga je Pleško dohitel ter je hotel konja rešiti. Tedaj pa plane uzmovič k njemu ter ga sune v rebra, a Pleško nič hudega sluteč,

Nujno vprašanje:

Ali ste že postali narocnik "Slovenskega" ? ? ? ? ?
Zanimiv, ali ste pridobili "Slovenskega", ki bo v novem letu v va-

je delal naprej, da bi konja rešil, nakar se nakrat radi slabosti zgrudi po tleh. Sedaj je šele spoznal, da ga je napadalec z nožem prerezal tako nevarno, da bimu čreva spustil, ako bi ne bil radi mraza bolj debelo oblečen. Od nedelje na ponedeljek ponoči je pa neki dolgorjesež okradel Fr. Dolenca, kateri je ležal pijan na dvorišču neke gostilne ob Tržaški cesti na Brezovici. Izzul mu je škornje ter pobral iz žepa denar, šel v prvo gostilno ter ponudil za 6 K ukradeni. Ker je samo nemško govoril, se niso mogli z njim več zgovoriti kakor za nekaj gorkih zaušnic, nakar jo je s tujim blagom odkuril naprej.

Štajerske novice.

š **Vzor-mož umrl.** Iz Kozjega smo dobili danes dopolne brzojavko: V Pilštajnu je umrl vtor katoliškega moža vpo-kojeni nadčitelj jubilar velespoštovani gospod Jožef Čižek. Pogreb bo v petek popoldne. Vrlemu, zaslužnemu možu bo di med nami trajen spomin!

š **Socialni tečaj v Šoštanju.** Iz Šoštanja se nam piše: Dne 29. in 30. t. m. se vrši v Šoštanju v hotelu »Avstrija« zelo obiskani socialni tečaj. Udeležnikov je samo iz šoštanskega okraja okoli 100. Z velikim zanimanjem poslušajo izvajanja raznih govornikov in posegajo v debato, ki je postala tuptatam jako živahna. Prvi dan so predavali g. nadrevizor Pušenjak o kmečkem vprašanju in združništvu, g. dr. Verstovšek o občini, okrajnem zastopu in zgodovini Slovencev, g. dr. Kovačič o krščanskem socializmu, nasprotnikih krščanskega socializma in njih naukih. Počastili so socialni tečaj tudi nekateri pristatši Narodne stranke in nekaj socialnih demokratov. Želimo le, da bi se tudi ti navzeli dobrih naukov. Po predavanju prvega dne je razkazoval g. kaplan Kroselj na skiptikonu jako zanimive in poučljive slike. Nadaljevanje predavanj se vrši danes 30. decembra.

š **Socialni tečaji v Ljutomeru.** Včeraj se je začel socialni tečaj v Ljutomeru. Udeležba velika. Do 150 mladeničev in mož je bilo zbranih danes dopolne. Z napeto pozornostjo so sledili razlagi kršč. demokratizma. Zgodovina brezverske demokracije in škodljivega liberalizma je vsem odprla oči, da lahko spoznajo, kam privedeta ta dva človeško družbo. Krščanski demokratizem je edina pot, ki ne hodi po ovinkih, ki mora pripeljati do zmage.

š **Svojo taščo umorila.** Na orožniško postajo v Šoštanj je prišla vsa okrvavljena neka ženska in naznanila, da je umorila svojo taščo 62 let staro Marijo Ivančič iz Sovodnji. Govorila je resnico. Marijo Ivančič so našli mrtvo. Morilka ji je s črevlji toliko časa skakala po njeni glavi, da ji je glavo skoro popolnoma razbila. Po sobi so ležali odtrgani kosi kože z glave. Morilka, znana alkoholistinja, je izvršila strašno dejanje, ker jo je tašča svarila pred ne-
pravnim življenjem.

š **Slovenski esperantski krožek v Mariboru** otvori prosimca meseca brezplačni esperantski tečaj. Kdor se ga želi udeležiti, naj pošlje takoj svoj natančni naslov krožku (ob mestnem parku 1. III.)

š **Žrtev alkohola.** Kaplan v Semriachu Alojzij Fröster se je udal alkoholu. Ker ga je župnik radi tega na Sveti večer nekoliko okregal, si je Fröster pogнал kroglo v glavo. Prepeljali so ga v graško bolnico, kjer je umrl.

š **Umirovljena je učiteljica** gdč. Barbara Supanek na Teharjih.

Ljubljanske novice.

lj **V stolnici** bo na Silvestrov večer ob 6. uri običajni govor. Govoril bo prevzvišeni gospod knezoškof.

lj **Silvestrov večer** ki se vrši jutri v veliki dvorani hotela »Union« ima jako lep in izbran program. Vstopnice so že v predprodaji v trafiki hotela »Union« kjer se tudi mize rezervirajo.

lj **Ljubljanski občinski svet** ima danes ob 6. uri zvečer izredno nujno sejo. Edina točka dnevnega reda: Naznanila predsedstva.

lj **Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani** vabi k »Novoletnici«, ki se vrši dne 1. januarja 1909 v »Rokodelskem domu«, Komenskega ulice št. 2, točno ob šesti uri zvečer. Spored: 1. Al. Sachs: Pri jaslicah, zbor s tenor-solo, g. Globelnik, ter spremljevanjem glasovirja in harmonija. — 2. A. Foerster: Večerni Ave, zbor. — 3. F. S. Vilhar: Naša zvezda, zbor s tenor - solo, g. Globelnik. — 4. Hrab. Volarič: Divja rožica, dvospev s spremljevanjem glasovirja, tenor g. Globelnik, bariton g. Vrečar. — 5. Čarostelec. Ljudska igra v štirih dejanjih. Nemški priredil G. Nivel. Poslovenil * * * — Režiser R. Vranski. — 6. Med drugim in tretjim dejanjem klavirska točka. — 7. Prosta zabava. — Vstopnina:

Sedeži I.—III. vrste 1 K, IV.—VI. vrste 80 vin., VII.—X. vrste 60 vin. Stojišča 40 v.

lj **K ustanovitvi jugoslovanskega društva železniških uradnikov** je došla iz Ljubljane v Trst naslednja brzojavka: »Odobrujemo združitev jugoslovanskih uradnikov, želimo današnjemu dnevu najboljšega uspeha. — Uradniki državne železnice Ljubljana«. — Na shod je došlo posebno mnogo brzojavk čeških stanovskih društev, katerih pa radi nedostajanja prostora ne moremo objaviti.

lj **Železniške delavnice v Spodnji Šiški.** Število delavcev (strojnih ključarjev in kovačev) se bo potrebovalo okoli 2000, ostalih strok 1000. Skrbeti nam bo zdaj takoj za to, da pridejo domači ljudje — Slovenci — do kruha in ne importiran nemški del. material.

lj **Ljubljanskim občinskim svetnikom** prav toplo priporočamo, naj si ob priliki ogledajo razne razglose ljubljanskega mestnega magistrata. Opazili bodo, da so razni občinski in magistratni oglasi slovensko-nemški. Mi jih ne moremo odpraviti. Pač bi pa bil že skrajni čas, da glede na to nemškutarijo zaropotajo ljubljanski občinski svetniki. Na tržaškem, celjskem, mariborskem magistratu ne izdajo nikdar nobenega oglasa, ki bi se oziral tudi na Slovence. Zakaj bi morali biti ravno Slovenci tako pasje ponižni in bi ne postopali tako, kakor postopa tržaška, celjska in mariborska vsemogočna magistratna gospoda? Ljubljanski župan, državni poslanec Ivan Hribar, bi tak predlog iz srede obč. svetnikov gotovo toplo pozdravil.

lj **Brez koledarjev.** G. Fran Krapeš naznanja gostom »Narodne kavarne«, da z letošnjem novim letom opusti razdelitev običajnih letnih koledarjev, to pa zaradi tega, ker izgine velik dobiček v nenasitne židovske nemške roke. Namesto tega daruje v narodne namene 35 K.

lj **Cesarjev spomenik pred justično palačo** so obdali z lesenim obojem ker bel kamen ne prenese ostrega zimskega mraza.

lj **Predor na južni železnici.** Dozdaj so na obeh straneh železničnega tira ob Martinovi cesti odkopali toliko sveta, da se bo moglo pričeti tudi z delom in kopanjem pod tihom kjer bo predor izpeljan. Pomnožitev tirov se izvrši kakor je videti že zdaj, na severovzhodni strani. Zelena jama bo deloma zasuta z materialom ki se odvaža od predora. Predor bo iz močnega kamna zgrajen in prostoren za osobni in vožnji promet, kar se samo po sebi umeje.

lj **Benefic koncert** v prid podpornemu društvu članov orkestra »Slovenske Filharmonije« na dan novega leta 1909 v veliki dvorani hotela »Union«. — Spored: I. Smetana: »Prodana nevesta«, uvertura. II. Mascagni: »Cavaleria Rusticana«, fantazija. III. a) Eilenberg, Moj prvi ples, b) Čajkovskij: Marche Miniature, kvartet za godala; c) Offenbach: Barkola iz opere Hoffmanove pripovedke. IV. Parma: »Rokovnjači«, uvertura. V. Frimml: Indian Song. VI. Dolar-valček. Po koncertu ples. Vstopnina 1 K. Začetek ob 8. uri zvečer.

lj **Umirovljen** je major Karl Janiczek. — Štacijski poveljnik je postal podpolkovnik Avgust Dischendorfer.

lj **Nesreča.** V deželno bolnišnico so pripeljali 33letnega Alojzija Kokalja iz Velike vasi pri Vačah, ker si je zlomil na ledu levo nogo.

lj **Ogenj.** Sinoči okoli tri četrt na 6 je začel goret v zgradbi Kavčičeve hiše na Privozu v I. nadstropju lesen strop. Oddelek gasilnega in reševalnega društva je bil na telefonično obvestilo naglo na svojem mestu in je pod poveljstvom načelnika g. Štriclejna že v teku četrt ure ogenj pogasil. Pogorelo je le nekaj šele z bičevjem obitega stropa in je škode kakih 100 K. Ogenj je nastal vsled tega, ker so si delavci na onem prostoru podnevi zakurili, sicer na opeki, pri tem pa je moral vendar kak utrinek pasti na lesen strop, ki je toliko časa tlel, da je začelo goret s plamenom.

lj **Slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«** priredi »Silvestrov večer« v četrtek, 31. dec. 1908 v »Mestnem Domu«. Sodeluje orkester »Slovenske Filharmonije« in gospod Josip Molek, član slovenskega gledališča. Začetek točno ob osmi uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 K. Spored: 1. Davorin Jenko: »Što čutiš Srbije tužni«, moški zbor. — 2. * * * »Keber«, četverospjev. 3. * * * »Roženkravt«, moški zbor s četverospjevom in samospevi. — 4. * * * »Postrešček«, komični prizor. — 5. Alojzij Sachs: »Rožmarin«, tenor - samospev s spremljevanjem klavirja. — 6. A. Schwab: »Rožmarin«, četverospjev. — 7. * * * »Muteč«, komična pantomina. — Med posameznimi točkami svira orkester »Slov. filharmonije«, Opolnoči: Alegorija.

lj **330 plinovih svetilk z Aurovo lučjo** se je do letošnje zime montiralo v mestu, pomladi jih postavijo še 370.

Razne stvari.

Nesreče na morju. Med velikanskim snežnim metežem v Rokavu je irancoski parnik »Peter in Pavel« trčil z nekim nemškim parnikom ter se hudo poškodoval. Nemški parnik ga je potegnil h kraju. Pri Newcastlu je neki angleški parnik trčil z neko barko ter se potopil. Rešen je samo kapitan.

Eksplodizija v dekliški šoli. 22. decembra zjutraj je raznesla eksplozija višjo dekliško šolo v Greifswaldu. Plini so puščali in ko se je bližal šolski sluga z gorečo svetilko v roki, da zakuri peči, so se vneli. Pri tej velikanski eksploziji je ubilo šolskega slugo. V celi sosedščini so bile vsled eksplozije pobite šipe.

Telefonska in brzojavna poročila

PRI KATASTROFI V SICILIJU MRTVIH 148.000 LJUDI?

Rim, 30. dec. Potres v Siciliji in Kalabriji je bil najhujši od potresa v Lisaboni l. 1755, malo število onih, ki so se rešili, slika potres v takih barvah, da katastrofa spominja na uničenje Pompeja. Na bežeče prebivalstvo so padali tramovi, celi balkoni, kamenje, morje pa je napravilo pri tem strašno godbo. Ceste so bile ob teh strašnih prizorih popolnoma temne, le semtertja je razsvetlil prizore ogenj iz kakega gorečega poslopja. Iz basina v luki, nekdanjega vulkanskega žrela, se je dvignilo morje 50 metrov visoko in poplavlilo najefegantnejši del mesta ob morju, ki so s svojimi vilami in prebivalci popolnoma zginili s površja. Obmorske dele zemlje je morje popolnoma pogoltnilo. Malo število onih vojakov in častnikov, ki so ostali pri življenju, je vršilo po katastrofi sijajna junška dela. Orožniške postaje iz okolice Messine javljajo, da je iz pogreznjenega mesta Reggio se rešilo le nekaj oseb, ki so pa vsled strahu blazne in ne morejo nič govoriti. Mesina je z vsemi svojimi palačami popolnoma izginila s zemeljskega površja. **Od 160.000 prebivalcev, se je rešilo le 12.000 oseb, žrtev je torej 148.000 oseb.** Torpedovke v messinski luki so konstatirale, da se je morsko dno v luki popolnoma izpremenilo. Promet z ladjami je nemogoč, ker so se zrušili tudi vsi svetilniki.

VSA ITALIJA V ŽALOSTI.

Rim, 30. dec. Po celem mestu vise žalne zastave. Gledališča so zaprta. Ognjegasci iz Rima in Neapla so se odpeljali v Sicilijo, odpeljalo se je tja iz Rima tudi 2000 orožniških elevov. Druge čete slede.

Rim, 30. dec. Messina je enaka zemlji. Ogenj, nastal vsled eksplozije plinov, uničuje, kar je od potresa in morske poplave še ostalo. Tisti, ki so ostali živi, nori begajo po razvalinah. Angleški konzul Gaston, ki je med ranjenci, je izgubil ženo in sinčka. 276 arestantov je zbežalo iz zaporov, ki so se podrli, in so začeli po mestu ropati, vojniki pa so začeli, ker se je takoj proglasilo obsedno stanje, zločince streljati kakor pse, nakar je nehalo živinsko plenjenje. General Feccia di Cossato ima nad mestom neomejeno oblast. Socialistično glasilo »Avanti« popolnoma odobruje izredne varnostne odredbe. Častniki, došli iz Reggia, pripovedujejo, da je celo mesto pokončano. Častniki torpedolovca »Saffo«, ki so bili pred Messino, pripovedujejo, da se je 28. t. m. ob pol peti uri zjutraj strahovito potreslo dno morja in so se strahovito valovi zagnali na mesto. Avstrijski parnik »Andrassy« je postal plen valov in je poškodoval tri druge ladje in eno torpedovko. Mornarji torpedolovca »Saffo«

so bili prvi, ki so po preteku nekoliko ur v največji življenjski nevarnosti pristali na suho in začeli reševati ljudi. Ko se je morje zagnalo na mesto, je bilo dolgo zavito v meglo in gost prah, šele pozno v jutro se je pokazal grozni prizor požara.

Catania, 30. dec. Iz Messine je pripeljala neka torpedovka v Molazzo mnogo ranjencev. Potrjuje se vest, da je mrtev tudi poslanik Falci.

Siracusa, 30. dec. Ruska in angleška eskadra sta odpluli v Messino na pomoč.

Rim, 30. dec. Kralj je podaril žrtvam potresa 200.000 lir.

Rim, 30. dec. Na kalabreški obali sta morje in potres pokončala vse železniške proge. V Giarru priopredujejo, da se je morje najprej pomaknilo nazaj, potem šele z vso silo butnilo v mesto in so valovi do 300 metrov daleč vse podrli, ugrabili in pokopali. Kar se tiče Messine, ceni »Secolo« število mrtvih na 80.000.

Rim, 30. dec. V Palermu so potresni sunki nadačujejo. Ljudstvo hodi v procesiji po ulicah s svetimi podobami ter glasno moli Boga. Kralj in kraljica sta dospela 29. t. m. v Neapol in sta zdaj že v Messini. Podarili so: rimski magistrat 100.000, siciliska banka 50.000, notranje ministrstvo 100.000, hranilnica v Milanu 200.000, beneško mesto 10.000, Bologna 10.000, Genova 100.000, tenorist Caruso, ki zdaj debutira v New Yorku, je sam podaril 12.500. Vojaštvo je dalo na razpolago vse, kar ima — šotore, kruh, rešilne vlake, ladje. V Berlinu je izšel apel na ves nemški narod za pomoč.

Rim, 30. dec. »Seccolo« poroča, da je mesto Reggio di Calabria (40.000 prebivalcev) morje popolnoma pogoltnilo. Neka vojna ladja je iskala zaman kraj, kjer je mesto stalo in se je morala vrniti, ne da bi bila kaj opravila. Strokovnjaki svetujejo, naj Messino in Reggio nič več ne sezidajo. Prebivalci, ki so se rešili, se bodo drugim izselili.

Rim, 30. dec. Pod razvalinami hotela »Trinatia« v Messini leže trupla 48 Nemcev in Avstrijcev.

Rim, 30. dec. Ruska in angleška sredozemska eskadra sta bojne ladje izpremenile v bolnišnice. Parlament se skliče k izvanrednemu zasedanju. Cesar Franc Jožef je bil med prvimi, ki je kondoliral.

URADNO POROČILO IZ RIMA.

Rim, (Uradno), 30. dec. Vsa Italija je v globoki žalosti. Po celi Italiji so osnovani pomožni odbori. V Palmi so izvlekli izpod razvalin 300 mrtvecev, mislijo pa, da je pod razvalinami še najmanj 300 oseb. V Bagna je 1000 mrtvecev. V Palermu je prišlo včeraj zvečer prvo oficijelno poročilo prefekta iz Messine, ki pravi, da je Messina skoro popolnoma zrušena. Okolu 12.000 oseb je izgubilo življenje. Včeraj zvečer je bil v Palermi nov potres. Med prebivalstvom je nastala strašna panika. Tudi mesto Reggio di Calabria je popolnoma uničeno. Na tisoče je mrtvih, pod razvalinami je tudi nekaj stotin mrtvih vojakov.

ZA ENAKOPRAVNOST.

Praga, 30. dec. Notranje ministrstvo je poslalo praškemu mestnemu svetu neki nemški dopis. Mestni svet je dopis vrnil z zahtevo, naj mu ministrstvo ne pošilja nemških dopisov.

OGRSKA VLADA PROTI SOCIALISTOM.

Budimpešta, 30. dec. Notranji minister je razpusil strokovno rganizacijo železarskih in kovinarskih delavcev, ki šteje 150.000 članov, ker so baje bile o zadnjih delavskih demonstracijah razdeljene med člane organizacije železne palice.

1909

Filip Pristou, Ljubljana, Prešernove ul. 50
špecialist za slikanje napisov, črk in grbov
vošči

= veselo novo leto =

vsem cenj svojim naročnikom ter se priporoča v nadaljnjo
naklonjenost, zahvaljujoč se za dosedanje cenj. zaupanje.

3388

Ivan Kregar

pasar in izdelovatelj cerkvenega orodja
Ljubljana, Elizabetna cesta

3465 2-1

se iskreno zahvaljuje prečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu za obilo
izkazano zaupanje v ravno minoleto letu, proseč jih enake naklonjenosti tudi v
bodoče in vošči vsem svojim velečenjenim naročnikom, prijateljem in znancem

veselo, srečno novo leto!

Prvi Kinematograf Pathé

Prej „EDISON“. DUNAJSKA CESTA. Nasproti kavarni „Europa“ Vsako soboto in sredo nov program! Predstave ob delovnih dneh: ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Predstave ob nedeljah in praznikih: ob 10. in 11. uri dopold. in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne. Cene prostorov: I. prostor 60 v., II. prostor 40 v., I. prostor otroci 40 v., II. prostor otroci in vojaki do narednika 20 v. Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure predstave po znižani ceni. I. prostor 20 v., II. 10 v. Slike se dobivajo samo iz prve svet. pariške tvor. Pathe Freres. Ravateljstvo kinematografa „Pathé“.

Od 28. decembra 1908 do 6. januarja 1909 prodajam zaradi inventure moško in žensko konfekcijo pod vsako ceno.

Angleško skladišče oblek O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

3485

ZAHVALA.

Povodom smrti naše nepozabne srčno ljubljene soproge, matere, sestre in tete, gospe

KAROLINE RUS ROJ. KNAVS

došlo nam je od vseh strani toliko izrazov srčnega sočuvstva, da nam je nemogoče hvalno se odzvati vsakemu posebej.

Raditega izrekamo globoko potrti srčno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem za odkritosrčno sožalje in veličastno spremstvo k zadnjemu počitku.

Posebno se pa zahvaljujemo preč. gg. župniku Jos. Pravharju, kap. K. Skulju in žup. A. Znidaršiču iz Drage za tolažitev pokojne v zadnjem trenutku in tolažilne izraze nam v času britkega trpljenja. Velepoštovanemu učiteljskemu za častno spremstvo s šol. mladino, velenj. gg. pevcem iz Ribnice in Sodražice za ganljivo in v srce segajočo petje, (posebno gg. pevo. vodju naduč. Jos. Zupančiču in Dolenjevasi in org. iz Sodražice) in vsem darovalcem številnih krasnih vencev.

Vsem ki so prišli od daleč in blizu in počastili spomin pokojne

Bog plačaj!

Ivan, Mirko, Stanko Angela, Albina, Pavla, Milka, Cirila Ivan Rus soprog sinovi, hčere, trgov. in posestnik.

M. Bartol roj. Knavs, I. Rus roj. Knavs I. Bartol, F. Rus N. Knavs roj. Rus sestre, svaka, tašča.

3483

Zahvala.

Marija Strnad kot mati naznanjam žalostno vest, da je Vse-mogočni Bog poklical iz časnega življenja gospoda

Josipa Strnad

duhovnika tržaške škofije

po dolgi bolezni večkrat previdenega s sv. zakramenti v 42. letu starosti.

Pogreb nepozabnega bo dne 28. t. m. ob 8. uri zjutraj.

Blagega sina priporočam molitvi in spominu znancev.

V Idriji, 25. decembra 1908.

Josipa Strnad

duhovnika tržaške škofije

Pred vsem izrekam zahvalo stanovskim gg. tovarišem pokojnikovim, ki so vkljub neugodnemu času prišli v tako častnem številu, ter pevcem katoliške delavske družbe za krasno petje v cerkvi, na potu in ob grobu.

Bog bodi plačnik vsem!

V Idriji, 28. decembra 1908.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m. sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah v mm
29	9. zveč.	728.6	-7.3	sl. sever	jasno	
30	7. zjut.	27.2	-7.1	sl. svzh.	oblačno	0.6
	2. pop	29.1	-4.1			

Srednja včerašnja temp. - 6.5°, norm. - 2.6°.

Gostilna v najem

se odda v Prigorici pri Ribnici. Lep prostor z vrtom. — Natančneje pri Mat. Križmanu, gostilničarju v Ribnici, (Dolenjsko).

3476 3-1

V četrtek, dne 31. decembra 1908 v veliki dvorani hotela „Union“
Silvestrov večer.

3487

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 30. decembra

Pšenica za april	12.82
Pšenica za oktober l. 1909.	10.99
Rž za april l. 1909.	10.40
Oves za april	8.35
Koruza za maj l. 1909.	7.64

Efektiv: 10 višje.

Skupna rezerva sklepom 1907 Upravno premoženje sklepom 1907
čez stotisoč kron. 3 milijone šeststotisoč kron.

Zadružnikov čez 550.

GLAVNA POSOJILNICA

registr. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani, pisarna na Kongresnem trgu št. 15. nasproti nunske cerkve obrestuje hranilne vloge po

3418 5

4 3/4 %

t. j. K 4.75 za vsacih 100 kron, takoj od dneva vložitve, pa do dneva dvige, brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Uradne ure od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne.

Tekoči račun v Avstro-ogrski banki v Ljubljani.

Račun pošne hranilnice štav. 49086.

Telefon štav. 135.

Od 25. dec. 1908 do 25. jan. 1909

prodajam v Šolskem drevoredu na svojih stojnicah na levo od jubilejskega mostu

prima slanino

brez kože, od prašičev iz lastnih pitališč.

I. vrste kg. 1.50 II. vrste kg. 1.30

Meso istih prašičev

I. vrste kg. 1.40 II. vrste kg. 1.20. 3098 (30)

Elija Predovič.

Denarni promet do 31. oktobra 1908 čez 54 mil. K.

Lastna glavica K 354.645.15

Stanje vlog 31. okt. 1908 čez 15 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.

Sedaj: Miklošičeva cesta 8, pritličje v lastni hiši nasproti „Union“ za frančišk. cerkvi 2379 1

prej na Kongresnem trgu štav. 2, I.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vložnih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno hran. položnice na razpolago. — Sprejema tudi vloge od svojih zadružnikov na tekoči račun, ter daje istim posojila proti vknjižbi, z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulantneje eskontirajo.

V Ljubljani, dne 31. oktobra 1908.

Dr. Ivan Šušteršič, predsednik, drž. in dež. poslanec.

Josip Šiška, stolni kanonik podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik, imetelj zlatega zaslužnega križca in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Fran Povše, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, vitez reda železne krone III. vrste, lastnik zlatega zaslužnega križca s krono in papeževga častnega križca „Pro Ecclesia et Pontifice“. — Anton Kobl, posestnik in trgovec v Brez. p. B. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. — Ivan Kregar, svetnik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. — Frančišek Leskovič, hišni posestnik in blagajnik Ljudske posojilnice. — Ivan Poljak ml., tovarnar. — Karol Poljak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. — Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

Podružnice
Spljet, Celovec
- in Trst -
- Delniška glavica -
- K 3.000.000 -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2
priporoča promese na kreditne srečke K 20 zrebanje 2. januarja, glavni dobiček K 300.000
srečke za regulacijo Donave 10 „ 140.000
ljubljanske srečke 7 „ 40.000
3% zem. kred. srečke 5 1/2 „ 100.000
Vse 4 promese samo K 40.
Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje po čistih **4 1/2 %**

Podružnice
Spljet, Celovec
- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -